

Sygn. akt II K 630/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2018 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSR Marek Tyciński
Protokolant:	Stażysta Patrycja Klonowska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej Arkadiusza Wolskiego

po rozpoznaniu w dniu 18.01.18r., 06.03.18r., 05.04.18r., 15.05.18r.

sprawy:

I. oskarżonej B. K. (1)

córki M. i M. z domu S.

ur. (...) w T.

oskarżonej o to, że:

w dniu 25 marca 2014 roku w T. przy ul. (...), w placówce (...) działając wspólnie i w porozumieniu z A. M. oraz działając z zamiarem doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, przedkładając uprzednio nieprawdziwe dokumenty finansowe prowadzonej działalności gospodarczej(...), podpisała następnie umowę pożyczki nr (...) na kwotę 9057,97 zł, po czym nie wywiązała się z umowy, działając na szkodę (...).

tj. o czyn z art. 286§1 kk i art. 297§1 kk i art. 270§1 kk w zw. z art. 11§2 kk

II.oskarżonego A. M.

syna A. i O. z domu G.

ur. (...) w K.

oskarżonego o to, że:

w dniu 25 marca 2014 roku w T. przy ul. (...), w placówce (...) działając wspólnie i w porozumieniu z B. K. (1) oraz działając z zamiarem doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, przedkładając uprzednio nieprawdziwe dokumenty finansowe prowadzonej działalności gospodarczej (...) podpisała następnie umowę pożyczki nr (...) na kwotę 9057,97 zł, działając na szkodę(...)

tj. o czyn z art. 286§1 kk i art. 297§1 kk i art. 270§1 kk w zw. z art. 11§2 kk

orzeka

I. uznaje oskarżonych B. K. (1) i A. M. za winnych tego, że w dniu 25 marca 2014 roku w T. przy ul. (...), w placówce (...)działając wspólnie i w porozumieniu przedkładając uprzednio podrobione dokumenty finansowe prowadzonej działalności gospodarczej (...), doprowadzili do podpisania umowę pożyczki nr (...) na kwotę 9057,97 zł, tj. występuku z art. 297§1kk w zw. z art. 4§1kk i za to na podstawie art. 297§1kk wymierza im kary po 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie w myśl art. 69§1kk i art. 70§1 pkt 1kk warunkowo zawiesza na okres 3 (trzech) lat próby;

II. zwalnia oskarżonych od uiszczenia opłaty, a kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt II K 630/17

UZASADNIENIE

B. K. (1) w okresie od lipca 2013 r. do lipca 2016 r. prowadziła działalność gospodarczą pod firmą (...)

-K. z siedzibą w T.. Prowadzenie księgowości powierzyła (...)
z siedzibą w T..

(dowód: wyjaśnienia B. K. (1) **k. 46, 153v.-154** ,

zeznania Ż. Ł. **k. 21v., 64v., 169** ,

częściowo wyjaśnienia A. M. **k. 58, 154**)

A. M. był zatrudniony w (...) z siedzibą w T.

na stanowisku eksperta finansowego w okresie od czerwca 2013 r. do stycznia 2015 r.

Do jego obowiązków należało pośredniczenie w sprzedaży produktów finansowych, w tym pożyczek, za co otrzymywał prowizje.

(dowód: wyjaśnienia A. M. **k. 58, 154**)

W marcu 2014 r. B. K. (1) umówiła się na spotkanie

z ekspertem finansowym (...) z siedzibą w T.. Była zainteresowana wzięciem pożyczki gotówkowej. Doradzał jej A. M., który zaproponował skorzystanie z usług oferowanych w tym zakresie przez (...) z siedzibą we W.. Wspólnie z klientką, przygotował on komplet dokumentów niezbędnych do załączenia do wniosku kredytowego.

(dowód: wyjaśnienia B. K. (1) **k. 46, 153v.-154** ,

wyjaśnienia A. M. **k. 58, 154** ,

oryginał wniosku od multibrodera oraz pokwitowanie przyjęcia dokumentów wymaganych w procesie wnioskowania o produkt kredytowy (...). **k. 2, 192v.**)

W dniu 24 marca 2014 r. A. M. przedłożył w placówce (...), znajdującej się w T. przy ul. (...), podpisany przez B. N.

-K. wniosek kredytowy, w którym wyżej wymieniona wskazała, iż z prowadzonej działalności gospodarczej osiąga dochód miesięczny w kwocie 6.848,94 zł. Do wniosku załączony został sfalszowany wydruk z podatkowej księgi przychodów i rozchodów za 2014 r. podpisany przez B. K. (1) i A. M. oraz poświadczone za zgodność z oryginałem – kopia dowodu osobistego i prawa jazdy B. N.

-K. wraz z pokwitowaniem przyjęcia tych dokumentów przez pośredniczącego w zawarciu umowy A. M..

(dowód: oryginał wniosku kredytowego, oryginał wniosku od multibrodera, poświadczone

za zgodność z oryginałem – kopia dowodu osobistego i prawa jazdy, wydruk z podatkowej księgi przychodów i rozchodów, pokwitowanie przyjęcia dokumentów wymaganych

w procesie wnioskowania o produkt kredytowy (...). **k. 2, 192v.**)

B. K. (1) w dniu 25 marca 2014 r. podpisała umowę pożyczki, opiewającą na kwotę 9.057,97 zł, Pożyczka miała zostać spłacona w 60 ratach miesięcznych.

(dowód: oryginał umowy pożyczki nr PG\ (...) **k. 2, 192v.**)

A. N. otrzymał z tytułu zawartej przez B. N.
-K. pożyczki, prowizję w kwocie 100 zł.

(dowód: wyjaśnienia A. M. **k. 58, 154**)

Splata pożyczki rozpoczęła się zgodnie z załączonym do umowy harmonogramem.

Przez pewien okres czasu B. K. (1) dokonywała regularnej spłaty zadłużenia. W związku z powstałym zadłużeniem, Bank podjął czynności wyjaśniające,

w wyniku których ustalono, że pożyczka została udzielona w oparciu o niezgodne z prawdą oświadczenie o dochodach. Z danych uzyskanych przez (...)od (...)

(...) wynikało, że straty z działalności gospodarczej prowadzonej przez B. K. (1) wynosiły w 2013 r. w lipcu: 4.881,24 zł, w sierpniu 7.070,00 zł., przychód w miesiącu wrześniu wyniósł 3.410,68 zł, wydatki za miesiąc październik: 10.485,26 zł, uzyskany przychód: 4.066,52 zł, poniesione koszty: 4.773,64 zł, za miesiąc listopad przychód wyniósł: 5.126,58 zł, a koszty 4.068,41 zł, w miesiącu grudniu przychód wyniósł 12.133,39 zł, zaś poniesione koszty: 10.414,66 zł.

(dowód: wyjaśnienia B. K. (1) **k. 46, 153v.-154** ,

zeznania E. K. **k. 8, 170** ,

zeznania K. M. **k. 23v., 192**)

W dniu 6 maja 2014 r. terenowy inspektor kredytowy (...)K. M. udał się do miejsca prowadzenia działalności przez B. K. (1), przedstawiając wyżej wymienione dane uzyskane przez bank. Potwierdziła ona, że kwoty wynikające z wydruku pochodzącego z instytucji prowadzącej jej księgowość są zgodne

z prawdą. Wyżej wymieniona nie wyjaśniła rozbieżności powyższych danych z tymi, które załączyła do wniosku.

(dowód: zeznania E. K. **k. 8, 170** ,

zeznania K. M. **k. 23v., 192**)

(...)z siedzibą we W. wypowiedział umowę pożyczki nr(...) (...) w dniu 1 sierpnia 2016 r.

(dowód: zeznania E. K. **k. 8, 170**)

B. K. (1) zwróciła bankowi łącznie kwotę 4.256,09 zł.

(dowód: zeznania E. K. **k. 8, 170**)

B. K. (1) nie była karana sędownie.

(dowód: dane o karalności k. 30)

A. M. był karany sędownie.

(dowód: karta karna k. 173)

B. K. (1) została oskarżona o to, że w dniu 25 marca 2014 r. w T. przy ul. (...), w placówce (...), działając wspólnie

i w porozumieniu z A. M. oraz działając z zamiarem doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, przedkładając uprzednio nieprawdziwe dokumenty finansowe prowadzonej działalności gospodarczej (...), podpisała następnie umowę pożyczki nr (...) na kwotę 9.057,97 zł, po czym nie wywiązała się z umowy, działając na szkodę (...)
tj. o czyn z art. 286 § 1 kk i art. 297 § 1 kk i art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk.

A. M. został oskarżony o to, że w dniu 25 marca 2014 r. w T. przy ul. (...), w placówce (...)działając wspólnie i w porozumieniu z B. K. (1) oraz działając z zamiarem doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, przedkładając uprzednio nieprawdziwe dokumenty finansowe prowadzonej działalności gospodarczej(...), doprowadził do podpisania umowy pożyczki nr (...) na kwotę 9.057,97 zł, po czym nie wywiązała się z umowy, działając na szkodę (...)tj. o czyn z art. 286 § 1 kk i art. 297 § 1 kk i art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk.

B. K. (1) podczas przesłuchania w postępowaniu przygotowawczym (k. 46), przyznała się do popełniania zarzucanego jej czynu. Oskarżona wskazała, iż potrzebowała pieniędzy, gdyż prowadzona przez nią działalność zaczęła przynosić straty. Obok prowadzonego przez nią sklepu otwarto duży market i przestała mieć klientów. Przyznała, że miała zaległości w biurze (...), które prowadziło jej księgowość. Oskarżona wskazała, że to A. M. zaproponował jej wzięcie pożyczki w (...). Wyżej wymienionego poznała w siedzibie (...). Przedstawił się jako doradca finansowy. A. M. miał powiedzieć, że to on dopilnuje wszystkich formalności. Oskarżona podniosła, iż nie przeglądała dokumentów, które wyżej wymieniony przedłożył jej do podpisu. Co więcej, nie czytała samej umowy, którą podpisywała w siedzibie banku, w obecności A. M.. Potwierdziła natomiast, że to jej podpis znajduje się na wszystkich przekazanych bankowi dokumentach. Pożyczka miała dotyczyć kwoty 5.000 zł. B. K. (1) wskazała iż nie była w stanie spłacić całej kwoty zadłużenia. Dodała, że do pogorszenia jej sytuacji finansowej przyczyniła się śmierć jej męża w 2014 r. W lipcu 2016 r. musiała zamknąć sklep. Oskarżona podkreśliła, iż nie wiedziała, że podpisuje nieprawdziwe dokumenty. W jej ocenie została wykorzystana przez współoskarżonego. Zaznaczyła, że nie dała mu żadnych pieniędzy. Nie miała też wiedzy na temat tego, jaką korzyść mógł uzyskać A. M.. Po podpisaniu umowy, wyżej wymienieni nie kontaktowali się ze sobą.

Przesłuchiwana w postępowaniu sądowym (k. 153v.-154), B. N.

-K. zasadniczo podtrzymała złożone wcześniej wyjaśnienia, przy czym stwierdziła, że nie przyznaje się do popełniania zarzucanego jej czynu. Wskazała, że nie miała zamiaru i nie dokonała oszustwa. Podkreśliła przy tym, że nie zna się na księgowości. Kiedy rozmawiała ze współoskarżonym o wzięciu pożyczki, nie było mowy o podrabianiu czy przerabianiu czegokolwiek. Jednocześnie, oskarżona kategorycznie zaprzeczyła, by przekazała A. M. jakiegokolwiek dokumenty w związku z planowaną pożyczką. Nie pamiętała momentu podpisania wniosku ani umowy, przy czym nie zaprzeczyła, że to jej podpisy widnieją na wszystkich dokumentach, które otrzymał bank.

A. M. nie przyznał się do popełniania zarzucanego mu czynu. W toku postępowania przygotowawczego (k. 58) złożył obszernie wyjaśnienia. Oskarżony wskazał, że B. K. (1) poznał na początku 2014 r., kiedy pracował jako doradca (...). Wyżej wymieniona była zainteresowana wzięciem pożyczki na rozwój prowadzonego przez nią sklepu. Potrzebowała ok. 5.000 zł na zakup dodatkowego towaru. Oskarżony wskazał, że sprawdził wiarygodność klientki w bazach danych Biura (...), Biura (...) oraz Krajowego Rejestru Dłużników. Potwierdziwszy, że B. K. (1) wywiązuje się z innych zobowiązań finansowych, zaproponował jej skorzystanie z usług kredytowych oferowanych przez (...). Wniosek o pożyczkę mieli wypełnić wspólnie. Wyżej wymieniona przekazała A. M. wypis z księgi przychodów i rozchodów. Oskarżony nie pamiętał, kto mógł ją poinformować o konieczności udokumentowania swoich dochodów w takiej właśnie formie. Zeskanowane dokumenty przesłał do oddziału (...)

w T. przy ul. (...). Na tym jego udział w sprawie miał się skończyć. Dalsza weryfikacja należał do samego banku. Oskarżony wskazał, że każdorazowo w przypadku zawarcia przez klienta umowy z danym bankiem, jako doradca pośredniczący w jej zawarciu, otrzymywał prowizję - podpisanie umowy przez B. K. (1) była to kwota ok. 100 zł brutto. A. M. wskazał, że nie miał żadnych informacji ze strony banku o braku spłaty pożyczki przez wyżej wymienioną. Oskarżony podkreślił, że nie fałszował żadnych dokumentów.

W postępowaniu jurysdykcyjnym (k. 154) oskarżony podtrzymał złożone uprzednio wyjaśnienia. Wskazał, iż z tego co pamięta, to na początku 2014 r. (...) S. A.

z siedzibą w T., nie obsługiwała księgowości B. K. (1),

a tym samym nie było możliwości wyciągnięcia odpisu z księgi przychodów i rozchodów prowadzonej przez nią działalności. Gdyby księgowość była prowadzona przez (...), wówczas doradca w celu uzyskania powyższego dokumentu, musiałby złożyć pisemny wniosek do działu księgowości. Tylko tak uzyskałby dostęp do tych danych. Tymczasem, wszystkie dokumenty przedłożyła mu współoskarżona. Oskarżony nie sprawdzał zgodności z oryginałem wyciągu przedłożonego przez B. K. (1) – zadanie to należy do analityków bankowych. Podkreślił, że nie spotykał się z oskarżoną poza biurem, nie łączyła ich prywatna znajomość. Nadto, z tego co pamiętał, wyżej wymieniona dopiero pół roku później miała zlecić (...) prowadzenie księgowości.

Z uwagi na stan faktyczny ustalony w niniejszej sprawie, Sąd nie mógł przyznać waloru wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonych w zakresie, w jakim zaprzeczyli posłużeniu się podrobionym wcześniej dokumentem w celu zawarcia przez B. K. (2) umowy pożyczki z (...). Wyjaśnienia oskarżonych są wewnątrznie sprzeczne i pełne niejasności. Jednocześnie, ich treść wskazuje, iż nawzajem przerzucają się odpowiedzialnością za dokonane przestępstwo.

B. K. (2) w czasie pierwszego przesłuchania, w postępowaniu przygotowawczym, przyznała się do winy, wskazując jednak, iż nie czytała tego,

co podpisuje. Zaufała A. M., który miał załatwić wszystkie formalności. Podniosła również, iż czuje się wykorzystana przez współoskarżonego. Składając wyjaśnienia przed Sądem, oskarżona nie przyznała się do winy, zasłaniając się brakiem jakiegokolwiek wiedzy na temat rachunkowości i spraw finansowych. Nie tylko w świetle pozostałych dowodów zebranych w sprawie, Sąd nie uznał tych wyjaśnień za wiarygodne. Także zasady doświadczenia życiowego nie pozwalają uznać twierdzeń oskarżonej za zgodne z prawdą.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż oskarżona, miała świadomość tego, w jakiej sytuacji finansowej się znajduje. Prowadzony przez nią sklep przynosił straty i właśnie ta okoliczność była głównym powodem wzięcia pożyczki. Jednocześnie musiała mieć świadomość, że brak płynności finansowej może stanowić istotną przeszkodę w uzyskaniu kredytu. Wykazanie w banku, że jest wiarygodnym klientem, leżało w interesie oskarżonej. Stąd decyzja o przedłożeniu „dokumentu”, który miał taką okoliczność potwierdzać. Podpis pośredniczącego w zawarciu umowy doradcy finansowego miał, w założeniu oskarżonych, bardziej uprawdopodobnić jego prawdziwość. Tym samym, twierdzenia jakoby nie wiedziała, co podpisuje nie zasługują na uznanie ich za wiarygodne. Oskarżonej zależało na wzięciu pożyczki i to ona była jej beneficjentem.

Także zeznania A. M. nie zasługują na przyznanie im waloru wiarygodności. Oskarżony wskazał, iż to B. K. (2) przekazała mu wszystkie niezbędne pisma, które on bez jakiegokolwiek weryfikacji przesłał do (...). W świetle obowiązków zawodowych doradcy finansowego trudno uznać powyższe twierdzenia za zgodne z prawdą. Wszak nie była to pierwsza transakcja, w której oskarżony pośredniczył. Doskonale zdawał sobie także sprawę z tego, że wydruk z księgi przychodów

i rozchodów powinien zostać wygenerowany przez księgowość. Tymczasem pod spornym dokumentem widnieje jego podpis wraz z adnotacją, że to przy nim został wydrukowany. Powyższe stoi w sprzeczności z twierdzeniami oskarżonego, jakoby wszystkie papiery przygotowała B. K. (2).

Bezsporna jest okoliczność, iż wydruk z księgi przychodów i rozchodów, mający dokumentować dochody oskarżonej osiągnane w prowadzonej działalności, został sfalszowany. Potwierdzają to nie tylko ustalenia dokonane przez sam bank, przedstawione

w zeznaniach świadków: E. K. i K. M., ale także informacje uzyskane od prowadzącej księgowość oskarżonej: Ż. Ł.

Kluczowe znaczenie dla ustalenia stanu faktycznego w niniejszej sprawie miały zeznania świadków: **E. K. (k. 8, 170)** oraz **K. M. (23v., 192v.)**

w zakresie w jakim wskazali, iż istniała rozbieżność w danych dotyczących dochodów B. K. (1) przedłożonych wraz wnioskiem kredytowym,

a informacjami uzyskanymi w toku czynności wyjaśniających podjętych przez bank.

E. K. jest zatrudniona w (...) z siedzibą we W.

na stanowisku Specjalisty ds. kontaktów z organami ścigania. Świadek wskazała,

iż na podstawie posiadanej przez bank dokumentacji, ustalono, że B. K. (1), zawierając w dniu 25 marca 2014 r, umowę pożyczki nr (...), oświadczyła, iż w ramach prowadzonej działalności uzyskuje dochód w kwocie 6.500 zł netto. Przy zawieraniu umowy pożyczki pośredniczył ekspert finansowy (...) S. A. A. M.. Świadek wskazała, że jakkolwiek informacja o dochodach i sytuacji finansowej klienta ma istotne znaczenie dla banku przyznającego kredyt, to jego pracownik nie dokonuje dodatkowej weryfikacji danych przedłożonych wraz z wnioskiem. Bank przystąpił do czynności sprawdzających dokumentację dotyczącą pożyczki udzielonej B. K. (1) dopiero, gdy przestała spłacać zadłużenie. Wówczas ustalono, iż w rzeczywistości działalność prowadzona przez oskarżoną przynosiła znaczne straty. Z danych przedłożonych do wniosku kredytowego wynikało, że jest inaczej.

Co istotne, informacje te potwierdzono w biurze rachunkowym prowadzącym księgowość oskarżonej, jak również u samej B. K. (1). Po ustaleniu, że wyżej wymieniona przedstawiła nierzetelne dane, wypowiedziano zawartą z nią umowę.

Sąd uznał powyższe zeznania za wiarygodne, gdyż informacje przekazane przez świadka mają swoje źródło w danych, jakimi dysponuje instytucja świadcząca profesjonalne usługi na rynku finansowym, nadzorowana przez centralny organ administracji rządowej,

tj. (...). Tym samym, brak jakichkolwiek podstaw do podważania rzetelności przedstawionych przez E. K. ustaleń.

K. M. jest terenowym inspektorem kredytowym w (...). Jego zadaniem było zweryfikowanie dokumentów księgowych przedłożonych przez oskarżoną już po wszczęciu przez bank czynności sprawdzających. Z dokonanych przez świadka ustaleń wynikało, iż wydruk z księgi przychodów i rozchodów za okres objęty badaniem różnił się od tego, jaki został załączony do wniosku.

Także zeznania tego świadka zasługiwały na przyznanie im waloru wiarygodności z uwagi na profesjonalny charakter dokonywanych przez niego ustaleń.

K. S.(k. 74v., 169v.) był pracownikiem banku, który przyjął wniosek kredytowy wraz z kompletem dokumentów i zarejestrował go w systemie bankowym. Nie miał obowiązku analizowania przedkładanych dokumentów. Co prawda, świadek nie pamiętał wszystkich związanych z tym okoliczności, jednak wskazał, że dokumenty dotyczące pożyczek zazwyczaj były dostarczane do banku przez samego A. M.. Sąd uwzględnił zeznania świadka na okoliczność przyjęcia wniosku o udzielenie pożyczki B. K. (1), uznając je w tym zakresie za wiarygodne. Nadto, znajdowały one potwierdzenie w zeznaniach E. K..

Ż. Ł. (k. 21v., 64v., 169) była zatrudniona w (...) S. A.

z siedzibą w T. na stanowisku księgowej. Zajmowała się obsługą rachunków oskarżonej. Potwierdziła, iż księga przychodów i rozchodów była częścią dokumentacji księgowej, znajdującej się w biurze spółki. Świadek kojarzyła A. M., przy czym nie pamiętała, czy udostępniała oskarżonemu jakiejkolwiek dane dotyczące finansów B. K. (1). Jednocześnie, podkreśliła, iż tego typu informacje ujawniano tylko na wniosek i za zgodą klienta. Świadek zaprzeczyła,

by załączone do wniosku kredytowego z dnia 24 marca 2014 r. druki z księgi przychodów i rozchodów zostały wygenerowane z systemu księgowego (...).

Sąd uznał powyższe zeznania za wiarygodne nie tylko z racji tego, iż przytoczone przez Ż. Ł. twierdzenia korelują ze zgromadzonym w niniejszej sprawie materiałem dowodowym, ale również z uwagi na fakt, iż dotyczą one obowiązków służbowych świadka.

Nadto sąd dał wiarę wszelkim innym przeprowadzonym w sprawie dowodom z dokumentów, w szczególności danym o karalności oskarżonych oraz dokumentacji przedłożonej przez (...) z siedzibą we W., obejmującej, m. in. umowę pożyczki i wniosek kredytowy, a także pozostałym dowodom zawnioskowanym do ujawnienia w akcie oskarżenia. Wszelkie dokumenty zostały pozyskane, sporządzone i przeprowadzone zgodnie z wymogami procedury karnej, a żadna ze stron nie zakwestionowała ich rzetelności ani prawdziwości. Również sąd nie miał podstaw aby podważyć ich wiarygodność.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 286 § 1 kk przestępstwo oszustwa polega na doprowadzeniu innej osoby do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej poprzez wprowadzenie danej osoby w błąd. „Celem sprawcy jest skłonienie konkretnej osoby do rozporządzenia mieniem w oparciu o uświadomiony i zarazem nieprawdziwy obraz rzeczywistości. Dla uznania, iż mamy do czynienia z wprowadzeniem w błąd, wystarczające jest każde, jakiegokolwiek działanie, które może doprowadzić do powstania błędnego wyobrażenia o rzeczywistości u osoby rozporządzającej mieniem (zob. SN z 10 marca 2004 roku, II KK 381/03, OSNwSK 2004/1/523). Przystępstwo oszustwa jest przestępstwem materialnym, zaś jego skutkiem – niekorzystne rozporządzenie mieniem w postaci zmniejszenia stanu majątkowego pokrzywdzonego (zob. post. SN z 2 lutego 2004 roku, IV KK 322/03, OSNwSK 2004/1/233). Od strony podmiotowej, przestępstwo to jest zaliczane do tzw. celowościowej odmiany przestępstw kierunkowych, a ustawa wymaga, aby zachowanie sprawcy było ukierunkowane na określony cel, którym w przypadku oszustwa jest osiągnięcie korzyści majątkowej. Sprawca podejmując działania musi mieć wyobrażenie pożądanej dla niego sytuacji, która stanowić ma rezultat jego zachowania. Zamiar bezpośredni winien obejmować zarówno cel, jak i sam sposób działania zmierzający do zrealizowania tego celu. Sprawca musi chcieć takiego właśnie sposobu działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i cel ten musi stanowić punkt odniesienia każdego ze znamion przedmiotowych przestępstwa. Przypisując sprawcy popełnienie przestępstwa określonego w art. 286 § 1 kk należy wykazać, że obejmował on swoją świadomością i zamiarem bezpośrednim (kierunkowym) nie tylko to, że wprowadza w błąd inną osobę (względnie wyzyskuje błąd), ale także i to że doprowadza ją w ten sposób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem - i jednocześnie chce wypełnienia tych znamion (zob. wyr. SN z 14 stycznia 2004 roku, IV KK 192/03, LEX nr 84458).

Czynność sprawcza przestępstwa spenalizowanego w art. 297 § 1 kk polega na przedłożeniu podrobionego, przerobionego, poświadczającego nieprawdę albo nierzetelnego dokumentu albo nierzetelnego, pisemnego oświadczenia dotyczącego okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wsparcia finansowego, instrumentu płatniczego lub zamówienia. Uzyskanie określonego w art. 297 § 1 kk świadczenia nie należy do znamion tego przestępstwa. Ustawodawca przesunął więc karalność "na przedpole" czynu stanowiącego klasyczne oszustwo, które jest przestępstwem skutkowym. Zabieg taki znajduje uzasadnienie w charakterze dobra, jakie ustawodawca uczynił przedmiotem ochrony, a jest nim interes społeczny związany z prawidłowym funkcjonowaniem wymienionych instytucji finansowo-gospodarczych. Mamy więc w tym wypadku do czynienia z przestępstwem formalnym z narażenia, którego dokonanie następuje z chwilą przedłożenia fałszywych lub stwierdzających nieprawdę dokumentów albo nierzetelnych pisemnych oświadczeń, niezależnie od tego, czy sprawca uzyskał finansowe wsparcie, instrument płatniczy lub zamówienie, o które się ubiegał (zob. wyrok SA w Łodzi z dnia 26 lipca 2000 r., II AKA 93/00, Orz. Prok. i Pr. 2002, nr 1, poz. 24). W ujęciu art. 297 § 1 kk oszustwo jest przestępstwem umyślnym o charakterze kierunkowym (zob. wyrok SN z dnia 30 sierpnia 2000 r., V KKN 267/00, OSNKW 2000, nr 9–10, poz. 85). Sprawca bowiem musi wiedzieć,

że przedkłada fałszywe lub poświadczające nieprawdę dokumenty, lub złożyć nierzetelne pisemne oświadczenie w celu uzyskania pożyczki bankowej, kredytu lub innego świadczenia, elektronicznego instrumentu płatniczego albo zamówienia publicznego, o których mowa w tym przepisie.

Przepis art. 270 § 1 kk określa przestępstwo materialnego fałszerstwa dokumentu, którego istotą jest karalne fałszowanie (podrabianie lub przerabianie) dokumentu lub używanie tak sfalszowanego dokumentu jako autentycznego. W orzecznictwie wyrażono pogląd, że zbędna jest kumulatywna kwalifikacja przestępstwa stypizowanego w art. 297 § 1 kk z art. 270 § 1 kk, jeżeli kredytobiorca wyłącznie przedstawia sfalszowane dokumenty, a sam w ich fałszowaniu, "wytwarzaniu" nie bierze udziału. Skoro bowiem kredytobiorca działając w myśl art. 297 kk przedkłada takie dokumenty, to oczywistym jest, że w ten sposób się nimi posługuje. Mimo werbalnej różnicy w określeniu "przedstawia" i "posługuje" istota tego działania jest tożsama. W każdej z nich następuje wprowadzenie takiego sfalszowanego dokumentu do obrotu (wyr. SA w Katowicach z 24.3.2011 r., II AKa 49/11, OSA w K. 2011, Nr 2, poz. 2).

Przekładając powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd uznał, iż zarówno B. K. (1), jak i A. M. swoim zachowaniem nie wypełnili znamion czynu zabronionego z art. 286 § 1 kk.

Co prawda, w judykaturze przyjmuje się dopuszczalność zbiegu art. 297 § 1 kk z art. 286 § 1 kk, jednakże niezbędne w takim wypadku jest wykazanie, że w chwili przedkładania przez sprawcę uprawnionemu podmiotowi, w celu uzyskania instrumentu wsparcia finansowego, instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego przerobionego, podrobionego, poświadczającego nieprawdę albo nierzetelnego dokumentu albo nierzetelnego, pisemnego oświadczenia nie tylko zamierzał on uzyskać, któreś z tych świadczeń, lecz także, że już w tym momencie miał z góry powzięty zamiar niewywiązania się z umowy, na podstawie której zostało ono przyznane (wyrok SA w Katowicach z dnia

23 sierpnia 2013 r., (...), Prok. i Pr. –wkl. 2014, nr 10, poz. 31; wyrok SA w K. z dnia 24 marca 2011 r., II AKa 49/11, LEX 846493).

Zgromadzony materiał dowodowy pozwala stwierdzić, iż wprawdzie oskarżona uzyskała pożyczkę na podstawie nieprawdziwej informacji o dochodach, jednakże podjęła się jej spłaty. Dopiero znaczne pogorszenie się jej sytuacji finansowej oraz trudna sytuacja rodzinna spowodowały, iż zaprzestała uiszczania rat. Nie można więc uznać, że oskarżona działała w celu wyłudzenia pożyczki. Spłaciła ponad połowę zadłużenia. Oskarżona wierzyła, że uda się jej utrzymać prowadzoną działalność i odzyska płynność finansową.

Jednocześnie należy podkreślić, iż B. K. (1) w celu uzyskania pożyczki, wprowadziła w błąd pracownika banku, co do okoliczności o istotnym znaczeniu dla jej uzyskania poprzez załączenie do wniosku kredytowego podrobionego dokumentu

w postaci księgi przychodów i rozchodów. W ten sposób oskarżona wypełniła znamiona czynu zabronionego z art. 297 § 1 kk.

W świetle ustaleń dokonanych przez Sąd, nie sposób również przyjąć, iż oszustwa z art. 286 § 1 kk na szkodę (...) dopuścił się A. M.. Oskarżony pośredniczył w zawarciu umowy przez B. K. (1), która nie obejmowała swoim zamiarem niewywiązania się umowy - tym samym nie sposób przyjąć zamiaru A. M. w tym zakresie. Niemniej, działając wspólnie z wyżej wymienioną, załączył do wniosku kredytowego dokument o treści niezgodnej z prawdą, wypełniając znamiona czynu zabronionego z art. 297 § 1 kk. Kwestia wysokości prowizji uzyskanej przez oskarżonego w związku z zaistniałym zdarzeniem, nie znaczenia dla oceny jego sprawstwa.

Tym samym, Sąd zmienił opis czynu w ten sposób, że uznał oskarżonych za winnych tego, że w dniu 25 marca 2014 roku w T. przy ul. (...), w placówce (...)działając wspólnie i w porozumieniu, przedkładając uprzednio podrobione dokumenty finansowe prowadzonej działalności (...), doprowadzili do podpisania umowy pożyczki nr (...) na kwotę 9.057,97 zł, tj. występku z art. 297 § 1 kk.

Sprawstwo, jak również wina oskarżonych we wskazanym zakresie, nie budzą żadnych wątpliwości. Oskarżeni, w ocenie Sądu, działali w pełni świadomie.

Sąd, kierując się dyrektywami wymiaru kary z art. 53 kk, wymierzył oskarżonym, na podstawie art. 297 § 1 kk, kary po 6 miesięcy pozbawienia wolności, warunkowo zawieszając ich wykonanie - w oparciu o art. 69 § 1 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk – na okres 3 lat próby.

Sąd uznał, że orzeczenie – przy zastosowaniu art. 4 § 1 kk – zarówno wobec B. K. (1), jak i A. M., kary pozbawienia wolności

z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, będzie wystarczające dla osiągnięcia celów kary. W ocenie Sądu, można mieć nadzieję, iż zagrożenie w postaci możliwości przerwania okresu próby i osadzenia oskarżonych w zakładzie karnym wzbudzi w nich postawę praworządną i zapobiegnie powrotowi do przestępstwa. Sąd uwzględnił przy tym uprzednią niekaralność B. K. (1), zaś w przypadku A. M. przyjął, iż mimo uprzedniej karalności, wyżej wymieniony nie jest osoba na tyle zdemoralizowaną,

by konieczne było zastosowanie wobec niego bezwarunkowej izolacji.

Decydujące znaczenie dla ukształtowania wymiaru kary dla obojga oskarżonych miały: stopień zawinienia oraz stopień społecznej szkodliwości czynu, których nie może przekroczyć dolegliwość wynikająca z rodzaju i wysokości kary. Na to, że orzeczona kara sytuuje się w pobliżu dolnej granicy ustawowego zagrożenia wpływ miały okoliczności jego popełnienia oraz sytuacja życiowa sprawców, w trakcie której dopuścili się czynu zabronionego. Z drugiej jednak strony stopień zawinienia i społecznej szkodliwości były determinowane sposobem działania, bowiem oskarżeni mając wiedzę, że gdyby B. K. (1) powołała się na prawdziwe okoliczności związane z jej sytuacją materialną, to ona nie uzyskalaby pożyczki, zaś A. M. prowizji. Stąd decyzja

o złożeniu nieprawdziwego oświadczenia i posłużeniu się podrobionym dokumentem. Jako okoliczność łagodzącą w stosunku do oskarżonych należało poczytać ich ustabilizowany tryb życia. Co prawda zachowanie obojga należy ocenić jako naganne, jednakże należy mieć na uwadze kontekst sytuacyjny niniejszej sprawy, tj. fakt, iż B. K. (1) podjęła spłatę uzyskanego kredytu i gdyby tylko pozwalała jej na to dobra sytuacja materialna, prawdopodobnie spłaciłaby całą należność.

W ocenie sądu okres 3 lat próby będzie zarówno dla B. K. (1), jak i dla A. M., czasem wystarczającym do zweryfikowania prognozy kryminologicznej dotyczącej obojga, a ponadto będzie okolicznością mobilizującą oskarżonych do przestrzegania porządku prawnego.

Sąd uznał, iż w stosunku do oskarżonych należało orzec o zwolnieniu od ponoszenia opłaty sądowej i wydatków poniesionych w toku postępowania i obciążyć nimi, w myśl art. 624 kpk, Skarb Państwa. B. K. (1) aktualnie utrzymuje siebie

i dziecko z renty w wysokości 1.070 zł netto, co więcej choruje, tym samym zasadne jest stwierdzenie, iż uiszczenie wyżej wymienionych kosztów byłoby dla oskarżonej zbyt uciążliwe. A. M. osiąga dochód w kwocie 1.000 zł. Także uiszczenie kosztów przez oskarżonego byłoby znacznie utrudnione.